

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. ____
din _____ 2025

Chișinău

**cu privire la aprobarea Normelor metodologice
privind elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale**

În temeiul art. 9 alin. (5¹) din Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 14-17, art. 40), cu modificările ulterioare, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Se aprobă Normele metodologice privind elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale (se anexează).
- 2.** Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Culturii.
- 3.** Prezenta hotărâre intră în vigoare în termen de o lună de la data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 570/2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Instituției Publice Oficiul Național al Turismului.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Sergiu PRODAN

Normele metodologice privind elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale

I. Noțiuni generale

1. Normele metodologice privind elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale (*în continuare* - Norme metodologice) sunt elaborate pentru facilitarea etapelor de elaborare, aprobare, înregistrare, promovare și amenajare a rutelor turistice naționale.

2. În sensul prezentelor Norme metodologice se utilizează noțiunile definite în Legea cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, nr. 352/2006, precum și noțiunile de mai jos, care au următoarele semnificații:

- *rută turistică națională* - traseu turistic de importanță națională, pe care se desfășoară o călătorie cu indicarea localităților de pe parcurs;
- *rută turistică circulară* – traseu turistic în formă de cerc neregulat, care prevede revenirea la punctul de plecare prin diferite localități de tranzit;
- *rută turistică liniară* – traseu turistic care descrie forma unei linii, cu revenirea la punctul de plecare prin aceleași puncte de tranzit;
- *rută turistică radială* – traseu turistic care descrie forma unei linii ramificate, al cărui început și sfârșit are loc într-un anumit punct geografic, de unde vizitatorii se deplasează către alte puncte de interes turistic, revenind ulterior la punctul de origine al călătoriei;
- *rută turistică mixtă* – traseu turistic care poate combina ruta turistică circulară cu ruta turistică liniară și, în unele cazuri, cu ruta turistică radială;
- *ruta turistică itinerantă* – traseu turistic în care locul de plecare este diferit de cel de sosire;
- *textul de control al rutei* – material informativ selectat în baza surselor bibliografice de referință, care conține informație veridică despre localitățile și obiectivele incluse în traseul turistic, precum și informație relevantă referitoare la denumirea și conținutul rutei.
- *textul individual al rutei* – text de autor, care reprezintă o culegere selectivă a materialului informativ, cu referire la tematica excursiei, incluzând elemente de folclor, legende, compoziții, basme, etc.

II. Obiectivele Normelor metodologice

3. Adoptarea și implementarea Normelor metodologice au drept rezultat realizarea următoarelor obiective:

- 1) stabilirea unor cerințe clare privind elaborarea, aprobarea, înregistrarea, promovarea și amenajarea rutelor turistice naționale;
- 2) prevenirea utilizării ineficiente a mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru rutele care se elaborează, dar nu sunt accesibile publicului larg și agenților economici;
- 3) asigurarea accesului tuturor persoanelor interesate la informația despre rutele care au fost elaborate și lansate;
- 4) sporirea nivelului de veridicitate a informației din textul de control al rutelor elaborate, prin actualizarea datelor referitoare la obiectivele turistice și de infrastructură turistică (cazare, alimentație, agrement, etc.) incluse în rute.
- 5) promovarea valorilor naționale, culturale și sociale ale comunităților – gazdă;
- 6) diversificarea ofertelor turistice orientate spre dezvoltarea turismului intern și receptor;
- 7) motivarea actorilor pieței turistice de a crea oferte turistice competitive, conform prezentelor Norme metodologice.

4. De prezentele Norme metodologice se vor conduce autoritățile publice, organizațiile necomerciale din domeniul turismului, agenții economici, persoanele fizice sau juridice care elaborează rute turistice naționale.

5. Prezentele Norme metodologice se aplică la elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale, însă pot fi utilizate drept suport metodologic și în procesul de elaborare a altor tipuri de rute turistice.

III. Principii, criterii și cerințe privind elaborarea rutelor turistice naționale

6. Pentru a fi considerată rută turistică națională, aceasta trebuie să corespundă următoarelor criterii:

- 1) denumirea rutei reflectă valori și/sau realizări culturale, și/sau istorice, și/sau economice, reprezentative pentru întreg teritoriul Republicii Moldova;
- 2) conținutul rutei este reprezentativ pentru valorile naționale și europene;
- 3) cel puțin o doime (1/2) dintre obiectivele turistice incluse în rută, au statut de obiective turistice sau obiective de patrimoniu cultural ori natural, ocrotite de către stat (de ex. Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, Registrul muzeelor, Lista ariilor naturale protejate de stat, etc.);
- 4) traversează minimum 3 unități administrativ-teritoriale de nivelul II din Republica

Moldova;

7. Elaborarea rutelor turistice naționale poartă caracter benevol.

8. La elaborarea rutelor turistice naționale vor fi respectate următoarele principii:

1) reflectarea veridică a informației privind obiectivele turistice cu indicarea surselor bibliografice de informare;

2) respectarea normelor sanitaro-igienice și de securitate a turiștilor pe parcursul rutei;

3) respectarea normelor de protecție a patrimoniului cultural și a mediului înconjurător;

4) promovarea principiilor de nediscriminare și incluziune socială.

9. La elaborarea rutelor turistice naționale vor fi respectate următoarele cerințe:

1) în rută se includ obiective turistice care dispun de condiții de acces și vizitare (parcare amenajată în raza de maximum 300 m – pentru obiectivele care presupun acces cu automobilul sau autocarul și veceu public, autorizate de către serviciile abilitate; pentru locurile de popas - condiții elementare de securitate, acces permis pentru public);

2) fiecare rută conține: fișa tehnică, conform anexa nr. 1, fișa tehnologică, conform anexei nr. 2, pașapoartele obiectivelor incluse în rută, conform anexei nr. 3, textul de control al rutei și textul individual al rutei;

3) descrierea obiectivelor rutei turistice naționale au caracter narativ;

4) conținutul informației este accesibil publicului larg, evitând utilizarea în exces a terminologiei de specialitate;

5) descrierea obiectivelor incluse în ruta turistică sunt însoțite de imagini;

6) la includerea facilităților de alimentație, au prioritate unitățile de alimentație publică, autorizate de către serviciile abilitate, care se bazează pe bucătăria tradițională autohtonă și utilizează produse alimentare locale;

7) la elaborarea rutei se ia în considerare posibilitatea valorificării potențialului cultural:

- evenimente culturale (festivaluri, spectacole de dans și muzică populară, de teatru, etc.);

- evenimente religioase (hramuri, pelerinaje, obiceiuri religioase, etc.);

- ateliere de artizanat și mică industrie locală;

- târguri sau tarabe de artizanat care oferă posibilitatea de a procura suvenire și obiecte de artizanat și meșteșugărit local);

8) la elaborarea rutei se ia în considerare posibilitatea valorificării potențialului economic (entități economice cu renume) și a celui natural (obiective și complexe ale ariilor naturale protejate de stat: păduri, suprafețe acvatice, izvoare, stepe, lunci, etc.) și respectarea cerințelor ecologice stabilite de legislația de mediu pentru protejarea acestora.

10. Fișa tehnică va conține următoarele elemente:

1) denumirea rutei;

2) tematica de bază a rutei (cultură, istorie, religie, arheologie, arhitectură, ecologie, economie, etc.);

3) scopul creării rutei (cunoașterea multiplelor culturi, care au existat în această zonă, a aspectelor istorice și de cult ale teritoriului, al patrimoniului natural și economic, familiarizarea cu habitatul localnicilor: tradiții, obiceiuri etc.);

4) beneficiarii (grupurile – țintă: copii, tineri, maturi, persoane în etate, clienți ai evenimentelor corporative, etc.);

5) lista obiectivelor turistice incluse în rută;

6) localități de tranzit (la decizia autorilor rutei);

7) itinerarul turistic;

8) tipul rutei: circulară, liniară, radială, mixtă, itinerantă;

9) schema rutei (prezentare grafică a itinerarului turistic);

10) lungimea rutei (în km);

11) distanța dintre obiective (în km) și durata estimativă de parcurgere pentru transport auto (ore și minute);

12) complexitatea rutei (se descrie nivelul de dificultate: mersul pe jos în km, de exemplu 0,1 km sau 0,5 km de drumeție, relieful: deal, câmp, podgorie, pădure, iaz, râu, coborâșuri, urcușuri, etc.);

13) descrierea itinerarului include, la alegere: vizitarea muzeelor, mănăstirilor rupestre, atelierelor meșterilor populari, cramelor vinicole, drumeție, picnic, program folcloric, munci agricole, etc.;

14) durata recomandată a vizitării pentru fiecare obiectiv/serviciu inclus în rută (ore și minute);

15) unități de cazare (se indică denumirea, adresa și datele de contact - telefon, web site, e-mail ale unităților de cazare din zonă, recomandate de autorii rutei);

16) unități de alimentație publică autorizate (se indică denumirea, adresa și datele de contact - telefon, web site, e-mail ale unităților de alimentație din zonă, recomandate de autorii rutei);

17) unități de agrement (se indică tipurile de agrement recomandate de autori, adresa și datele de contact - telefon, web site, e-mail ale organizatorilor);

18) locuri de popas amenajate și dotate cu facilități sanitaro-igienice: veceu public separat pentru bărbați și femei, pentru persoanele cu dizabilități, autorizate de serviciile abilitate;

19) centre de informare turistică, după caz;

20) vestimentația recomandată (tipul de îmbrăcăminte sau încălțăminte, eventual echipament special);

21) transportul recomandat (se specifică tipul transportului: autocar, microbuz, tren, automobil, bicicletă, etc.);

22) autorul rutei (nume, prenume, funcție/specialitate, date de contact - telefon, e-mail);

23) deținătorul rutei (agenție de turism, tur-operator, ghid de turism etc.).

11. Fișa tehnologică va conține următoarele elemente:

1) Secțiunea rutei turistice. Se va indica denumirea străzilor, bulevardelor, parcurilor, sectoarelor itinerarului turistic, pe unde se va deplasa grupul de turiști sau excursioniști.

2) Denumirea obiectivului turistic. Se va indica obiectivul turistic despre care relatează ghidul de turism.

3) Locul staționării. Se va indica locul concret al staționării unității de transport pentru vizualizarea obiectivului turistic. În caz de vizualizare a obiectivului turistic din mers a unității de transport, în această rubrică se va menționa: „*obiectiv vizualizat din mers*”.

4) Durata expunerii. Se va indica durata relatării și vizualizării obiectivului turistic, inclusiv timpul oferit pentru discuții și fotografii.

5) Conținutul informației. Se va descrie succint tematica relatării cu subtemele incluse.

6) Indicații organizatorice. La fiecare etapă a traseului, ghidul va informa despre cerințele și acțiunile pe care trebuie să le întreprindă excursioniștii (ex.: să indice locul amplasării grupurilor sanitare, să vorbească despre necesitatea salubrității locului de staționare, să anunțe despre timpul oferit pentru studierea obiectivului turistic, să anunțe despre locul și ora plecării autocarului, să explice regulile de traversare a străzilor aglomerate, să informeze grupul dacă obiectivul va fi prezentat în timpul deplasării cu autocarul etc.).

7) Indicații metodice. Se va indica modul de expunere a materialului (tonalitatea vocii, modulația vocii, ritmul vorbirii, retorica, generalizarea expunerii, folosirea jargonului și argoului, jocul de cuvinte, gradul de abstractizare etc.), va fi indicată necesitatea utilizării „portofoliului ghidului”, consecutivitatea relatării și vizualizării obiectivelor turistice.

12. Pentru fiecare obiectiv turistic, inclus în rută, autorii elaborează pașaportul obiectivului turistic, care va conține următoarele componente:

1) denumirea rutei turistice;

2) denumirea completă a obiectivului turistic, conform actelor aprobate oficial;

3) anul fondării;

4) tipologia - tipul obiectivului și valoarea istorică: monument (de istorie, arhitectură, arheologie, etc.), muzeu, rezervație cultural-naturală, arie naturală protejată (parc național, rezervație a biosferei, științifică, peisagistică, naturală etc.)

5) adresa obiectivului turistic;

6) distanța de la Chișinău și de la alte centre urbane importante până la obiectivul turistic;

7) posibilități de acces (rutier, aerian, feroviar, acvatic);

8) numele, prenumele, date de contact ale persoanei responsabile de acces la obiectiv (după caz);

9) perioada de funcționare pe parcursul anului și programul de vizitare (dacă există);

10) taxa de vizitare (se indică “intrare liberă” sau „cu plată”);

11) cel puțin o fotografie actuală a obiectivului (nu mai veche de un an), care să reflecte cea mai reprezentativă componentă a obiectivului turistic (principiul VIP - very important point);

12) informație succintă/istorii/legende (maxim – 1 pag.);

13) bibliografie;

14) data elaborării pașaportului obiectivului turistic.

IV. Aprobarea rutelor turistice naționale

13. Rutele elaborate conform prezentelor Norme metodologice se aprobă de către Oficiul Național al Turismului (*în continuare* - ONT). Ruta turistică națională se înregistrează în Sistemul Informațional “Inventarul turismului” (*în continuare* - SI Inventarul turismului);

14. Persoana care solicită aprobarea rutei (*în continuare* - solicitantul aprobării rutei) depune la Oficiul Național al Turismului, pe suport de hârtie sau în format electronic, o cerere de aprobare a rutei, conform anexei nr. 4 la prezentele Norme metodologice, la care se anexează Dosarul rutei pe suport de hârtie sau în format electronic.

Dosarul rutei include:

1) fișa tehnică a rutei;

2) fișa tehnologică a rutei;

3) pașapoartele obiectivelor turistice incluse în rută;

4) textul de control al rutei, varianta scurtă – 3-5 pagini, în funcție de lungimea rutei;

5) textul individual al rutei, varianta scurtă – 1-2 pagini;

6) avizul privind recomandarea de aprobare a rutei turistice, semnat de către una dintre entitățile menționate: asociație profesională din domeniul turismului, entitate academică care se ocupă de pregătirea sau formarea continuă a ghizilor de turism, instituție de învățământ superioară, care pregătește cadre în domeniul turismului,

instituție cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural, în cazul în care vizează și obiective de patrimoniu, conform anexei nr. 5 la prezentele Norme metodologice;

7) declarație de asumare a răspunderii privind elaborarea anuală a unui raport cu privire la monitorizarea rutei în anul precedent;

8) după caz, avizul administrațiilor gestionare a ariilor naturale protejate de stat și fondului forestier, conform cerințelor legislației de mediu și silvice.

15. Oficiul Național al Turismului nu este în drept să refuze primirea cererii de aprobare a rutei sau să solicite alte documente decât cele prevăzute de prezentele Norme metodologice. Cererea de aprobare a rutei poate fi respinsă numai în cazul dacă dosarul este incomplet.

16. Dacă Dosarul este depus cu încălcarea cerințelor din Normele metodologice, Oficiul Național al Turismului, în termen de 10 zile lucrătoare, restituie solicitantului Dosarul, cu indicarea în scris a motivului restituirii. Solicitantul are la dispoziție 30 de zile pentru înlăturarea deficiențelor.

17. Conducătorul Oficiului Național al Turismului, în termen de 30 de zile calendaristice de la data primirii setului complet de documente, emite ordinul de aprobare a rutei (*în continuare* – Ordin). Din data emiterii Ordinului, solicitantul aprobării rutei devine deținătorul rutei aprobate.

18. În termen de 10 zile lucrătoare de la data emiterii ordinului de aprobare a rutei, Oficiul Național al Turismului înscrie ruta aprobată în SI "Inventarul turismului" și eliberează solicitantului aprobării rutei un extras din ordinul de aprobare a rutei, și publică, pe site-ul web oficial al ONT, fișa tehnică, fișa tehnologică și pașapoartele obiectivelor turistice ale rutei aprobate.

19. Rutele turistice naționale se aprobă pentru o perioadă nedeterminată. Oficiul Național al Turismului va include rutele aprobate în toate materialele promoționale de țară, în vederea promovării acestora. Deținătorii de rute turistice naționale aprobate vor avea prioritate, privind participarea la expozițiile naționale și internaționale de turism în cadrul standului național.

20. Ruta va fi radiată din SI "Inventarul turismului" în următoarele cazuri:

- 1) la cererea deținătorului rutei;
- 2) în cazul nevalorificării acesteia.

21. În cazul modificării informației despre rută, inclusiv a datelor de contact, deținătorul rutei înaintează, în scris, Oficiului Național al Turismului, o cerere de rectificare a informației, la care se anexează informația modificată.

22. Oficiul Național al Turismului operează modificările în informația despre rută în termen de 15 zile lucrătoare din data înregistrării cererii.

23. Solicitarea de aprobare a unei noi rute, nu se acceptă în următoarele cazuri:

- 1) denumirea rutei propuse spre aprobare este identică cu cea a unei rute deja aprobate;

2) ruta propusă spre aprobare conține mai mult de 50% din numărul obiectivelor turistice ale unei rute deja aprobate.

24. După aprobarea rutei, deținătorul are responsabilitatea, ca mențiunea „Rută turistică națională” să apară în toată informația elaborată de către acesta, indiferent de mijloacele de informare: pe site-uri de promovare turistică, pe panouri informative, în comunicate de presă etc.

V. Monitorizarea rutei și utilizarea informației despre rută

25. Deținătorul rutei prezintă Oficiului Național al Turismului, anual, până la data de 31 martie, un raport succint despre gestionarea rutei, conform modelului prezentat în anexa nr. 6 la prezentele Norme metodologice, care conține următoarea informație:

- 1) numărul de turiști deserviți de deținătorul rutei pe itinerarul respectiv;
- 2) denumirile/titlurile și numărul materialelor promoționale elaborate;
- 3) numărul acțiunilor și mijloacele de promovare ale rutei;
- 4) volumul mijloacelor financiare utilizate de deținător sau alte entități (după caz) pentru amenajarea, mentenanța și dezvoltarea rutei.

26. Autorul rutei poate înregistra drepturile de autor asupra rutei turistice conform Legii nr. 230 din 28-07-2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

27. Deținătorul rutei turistice, în scopul valorificării acesteia, cere acordul titularului de drepturi asupra utilizării rutei turistice conform Legii nr. 230 din 28-07-2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

28. Informația despre rutele aprobate poate fi inclusă, cu titlu gratuit, în materialele promoționale, editate de structurile de stat.

29. La editarea materialelor promoționale, se va indica în mod obligatoriu denumirea rutei aprobate, sintagma „rută turistică națională”, deținătorul acesteia.

30. Obiectivele turistice incluse în rutele turistice, aprobate conform prevederilor prezentelor Norme metodologice, beneficiază, în mod prioritar, de instalarea indicatoarelor de informare turistică.

Anexa nr. 1
la Normele metodologice privind elaborarea
și aprobarea rutelor turistice naționale

Fișa tehnică a rutei turistice naționale

1. Denumirea rutei _____
2. Tematica de bază a rutei _____
(cultură, istorie, religie, arheologie, etc.)
3. Scopul rutei _____
4. Beneficiarii _____
(grupurile - țintă)
5. Lista obiectivelor turistice incluse în rută:
 - 1) _____
 - 2) _____
 - 3) _____
6. Lista localităților de tranzit incluse în rută:
 - 1) _____
 - 2) _____
 - 3) _____
7. Tipul traseului _____
(circular, liniar, radial, mixt, itinerant)
8. Schema rutei (se anexează)
9. Lungimea rutei, km _____
10. Distanța dintre obiective (în km) și durata estimativă de parcurgere pentru transport (ore și min.):
 - 1) _____
 - 2) _____
 - 3) _____
11. Complexitatea rutei _____
(nivelul de dificultate și relieful)
12. Durata programată a itinerarului turistic _____

13. Durata vizitării recomandată pentru fiecare obiectiv/serviciu inclus în rută (ore și minute):

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

14. Unități de cazare (*denumirea, adresa și datele de contact - telefon, web, e-mail - ale unităților de cazare din zonă*):

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

15. Unități de alimentație (*denumirea, adresa și datele de contact - telefon, web, e-mail - ale unităților de alimentație din zonă*):

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

16. Unități de agrement (*denumirea, adresa și datele de contact - telefon, web, e-mail - ale organizatorilor/tipurilor de agrement recomandate*):

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

17. Locuri de popas amenajate _____
(denumirea localității)

18. Centre de informare turistică _____
(denumirea centrului, adresa și datele de contact: tel., web, e-mail)

19. Vestimentația recomandată _____
(tipul de îmbrăcăminte, încălțăminte, echipament special)

20. Transportul recomandat _____
(autocar, microbuz, automobil, etc.)

21. Autorul rutei _____
(persoana care a elaborat ruta turistică, date de contact: telefon, e-mail)

22. Deținătorul rutei _____
(nume, prenume, denumirea juridică, funcție, date de contact: telefon, e-mail)

Anexa nr. 2
la Normele metodologice privind elaborarea
și aprobarea rutelor turistice naționale

Nr.	Secțiunea rutei turistice	Obiectivul turistic	Locul staționării	Durata expunerii	Conținutul informației	Indicații organizatorice	Indicații metodice
1.							
2.							

Anexa nr. 3
la Normele metodologice privind
elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale

Pașaportul obiectivului turistic

1. Denumirea rutei turistice naționale _____
2. Denumirea completă a obiectivului turistic, conform actelor înregistrate oficial

3. Anul fondării _____
4. Tipologia _____
(monument, muzeu, rezervație cultural-naturală, arie naturală protejată - parc național, rezervație a biosferei, științifică, peisagistică, naturală etc.)
5. Adresa obiectivului turistic _____
6. Distanța de la Chișinău și de la alte centre urbane importante până la obiectivul turistic _____
7. Posibilități de acces _____
(rutier - de indicat tipul drumului; aerian – de indicat aeroportul; feroviar – de indicat stația de cale ferată; acvatic)
8. Date de contact ale persoanei responsabile de acces la obiectiv (după caz)

(nume, prenume, tel., e-mail)
9. Perioada de funcționare pe parcursul anului și programul de vizitare

(anul întreg/sezonier, orele de program)
10. Taxa de vizitare _____
(“intrare liberă” sau „cu plată”)
11. Fotografii (se indică numărul de fotografii și se anexează)
1) _____
2) _____
12. Informație succintă/istorii/legende (maxim – 1 pag.) – se anexează
13. Bibliografie
1) _____
2) _____

14. Data elaborării pașaportului _____
(data, luna, anul)

Anexa nr. 4
la Normele metodologice privind
elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale

Către Oficiul Național al Turismului

**CERERE
de aprobare a rutei turistice naționale**

Denumirea persoanei juridice/numele, prenumele persoanei fizice) care solicită
aprobarea rutei _____

Sediul/adresa persoanei juridice sau persoanei fizice _____

IDNP sau IDNO (după caz) _____
(numărul de identificare de stat al persoanei fizice sau juridice)

Genul de activitate _____

reprezentat prin _____
(numele, prenumele, funcția)

nr. de telefon _____ e-mail _____

Solicităm aprobarea rutei turistice naționale _____,
(denumirea rutei)

eliberarea extrasului din ordinul de aprobare a rutei și înscrierea rutei în SI Inventarul
turismului.

La cerere se anexează Dosarul rutei, care conține următoarele documente:

- 1) fișa tehnică a rutei turistice naționale;
- 2) fișa tehnologică a rutei turistice naționale;
- 3) pașapoartele obiectivelor turistice incluse în rută;
- 4) textul de control al rutei turistice naționale;
- 5) textul individual al rutei turistice naționale;
- 6) avizul privind recomandarea de aprobare a rutei turistice naționale;
- 7) declarație de asumare a răspunderii privind monitorizarea rutei turistice;
- 8) la necesitate, avizul administrațiilor gestionare a ariilor naturale protejate de stat
și fondului forestier, conform cerințelor legislației de mediu și silvice.

Solicitantul aprobării rutei _____ Semnătura _____ Data _____
(denumirea persoanei juridice/persoanei fizice)

Anexa nr. 5
la Normele metodologice privind
elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale

Avizul
privind recomandarea de aprobare a rutei turistice naționale

Asociația profesională/instituția de învățământ/instituția cu atribuții în domeniul
patrimoniului cultural

(denumirea asociației/instituției de învățământ/ instituției cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural)

a examinat materialele referitoare la ruta turistică națională _____,
(denumirea rutei)

în scopul corespunderii acestora cu prevederile Normelor metodologice privind
elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale, prezintă următoarele constatări,
concluzii și recomandări.

Nr. d/o	Denumirea documentelor	Constatări (note, argumente)
1.	Denumirea și conținutul rutei	<i>Se indică relevanța denumirii și conținutului rutei, în corespondere cu tematica și scopul indicat, cu criteriile stabilite în pct. 10 al Normelor metodologice.</i>
2.	Fișa tehnică a rutei turistice	<i>Se indică dacă Fișa tehnică corespunde cu cerințele Normelor metodologice de instituire și aprobare a rutelor turistice naționale.</i>
3.	Fișa tehnologică a rutei turistice	<i>Se indică dacă Fișa tehnologică corespunde cu cerințele Normelor metodologice de instituire și aprobare a rutelor turistice naționale.</i>
4.	Obiectivele turistice incluse în rută	<i>Se indică dacă toate obiectivele incluse în rută conțin pașapoarte și dacă este respectată structura pașapoartelor.</i>
5.	Fotografiile obiectivelor turistice	<i>Se indică dacă toate obiectivele incluse în rută sunt însoțite de poze și dacă pozele sunt actuale.</i>
6.	Textul de control al rutei	<i>Se indică dacă textul de control reflectă în mod veridic informația despre obiectivele din rută.</i>
7.	Textul individual al rutei	<i>Se indică dacă textul individual reflectă tematica excursiei.</i>

Concluzii:

1) Respectarea criteriilor și principiilor de elaborare a rutelor

2) Respectarea cerințelor de elaborare a rutelor

Recomandări:

Semnatar

(denumirea entității, nume, prenume, funcția persoanei semnatare)

Anexa nr. 6
la Normele metodologice privind
elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale

Raport
privind monitorizarea în anul 20__ a rutei turistice naționale

(denumirea rutei, numărul ordinului și data de înregistrare)

1. Numărul de turiști deserviți de deținătorul rutei pe itinerarul respectiv în perioada 01 ianuarie 20__ - 31 decembrie 20__, nr. de vizitatori _____;
2. Denumirile/titlurile și numărul materialelor promoționale elaborate în baza rutei/despre rută;
 - 1.
 - 2.
 - 3.
3. Numărul acțiunilor și mijloacele de promovare a rutei;
 - 1.
 - 2.
 - 3.
4. Volumul mijloacelor financiare utilizate de deținător sau alte entități (după caz) pentru amenajarea, mentenanța și dezvoltarea rutei.

Deținătorul rutei

(nume, prenume, semnătura, data)

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale este elaborat de către Ministerul Culturii.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
La baza elaborării proiectului de Hotărâre de Guvern se regăsește art. 9 alin. 5 ¹ al Legii nr. 352 din 24-11-2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, publicată în Monitorul Oficial nr. 14-17 art. 40 din 02-02-2007 și acțiunea nr. 4 din Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2025.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În Republica Moldova există rute turistice care au fost create fără a se ralia la niște principii și criterii speciale pentru a corespunde normelor de calitate și a răspunde necesităților vizitatorilor. Potențialii vizitatori ai obiectivelor turistice, în lipsa informației despre rutele elaborate și despre obiectivele ce pot fi vizitate în cadrul acestor rute, întâmpină anumite dificultăți, fiind lipsiți de posibilitatea de a-și organiza în mod independent călătoriile către anumite destinații turistice. În prezent, nu există niște criterii stabilite în legislație care ar trebui să stea la baza elaborării rutelor turistice naționale, vizitatorii nu au acces la informație despre rute și nici despre utilități. Crearea rutelor turistice naționale, fără a avea o bază legislativă, nu se raliază principiului legalității și sustenabilității, pe de altă parte, nu motivează actorii pieței turistice să creeze produse turistice competitive și de durată. Deseori, majoritatea autorilor prezintă doar schematic conectarea unor obiective turistice, fără a prezenta informație despre acestea, modalitatea de acces, timpul necesar pentru deplasare către un obiectiv sau altul, timpul recomandat pentru vizitarea obiectivelor, programul de activitate și modalitatea de vizitare a obiectivelor, programul excursiei, locurile de popas pentru odihnă sau servirea mesei, alte aspecte absolut necesare pentru organizarea și desfășurarea unei excursii. Art. 9 alin. 5¹ al Legii nr. 352 din 24-11-2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, prevede că, Normele metodologice privind elaborarea rutelor turistice naționale se elaborează de către Ministerul Culturii și se aprobă de către Guvern. De menționat că, un act normativ care să stea la baza elaborării rutelor turistice naționale, lipsește.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul a fost elaborat în vederea facilitării etapelor de elaborare, aprobare, înregistrare, promovare și amenajare a rutelor turistice naționale.

Condițiile care au impus necesitatea elaborării proiectului de act normativ, fiind stabilirea unor cerințe clare pentru înlesnirea creării rutelor turistice naționale competitive, care vor determina valorificarea acestora la cote maxime.

Prin adoptarea și implementarea actului normativ, se dorește impulsionearea activității turistice ca urmare a promovării obiectivelor turistice, prin intermediul rutelor elaborate și aprobate, astfel se vor pune în valoare obiectivele culturale, de artă, a moștenirii istorice, a patrimoniului cultural. Se știe că, dinamizarea activității turistice stimulează activitatea în alte cca 20 de ramuri conexe: transport, alimentație, servicii culturale și sportive, servicii de agrement, servicii medicale etc., ceea ce va contribui la impulsionearea activității economice și sociale, dar și la valorificarea inteligentă și durabilă a potențialului turistic al Republicii Moldova, creând un mediu favorabil pentru dezvoltarea unui produs turistic competitiv și sustenabil.

De asemenea, va contribui la dezvoltarea durabilă a localităților străbătute de rute, la realizarea unui cadru de cooperare între UAT de nivel I și II, deoarece potrivit art. 8 alin. (3) lit. b) al Legii nr. 352 din 24-11-2006, autoritățile administrației publice locale au atribuția să participe la elaborarea rutelor turistice în conformitate cu programele de dezvoltare a turismului, de asemenea, va crește circulația turistică în Republica Moldova, va contribui la promovarea destinațiilor turistice, prin organizarea de evenimente socio-culturale, și nu în ultimul rând, la dezvoltarea relațiilor de colaborare între agenții economici din cadrul unei rute turistice naționale. Dosarul rutei turistice naționale va include:

- 1) fișa tehnică a rutei;
- 2) fișa tehnologică a rutei;
- 3) pașapoartele obiectivelor turistice incluse în rută;
- 4) textul de control al rutei, varianta scurtă – 3-5 pagini, în funcție de mărimea rutei;
- 5) textul individual al rutei, varianta scurtă – 1-2 pagini;
- 6) avizul privind recomandarea de aprobare a rutei turistice, care trebuie să fie semnat

de către una dintre entitățile menționate: asociație profesională din domeniul turismului, entitate academică care se ocupă de pregătirea sau formarea continuă a ghizilor de turism, instituție de învățământ superioară, care pregătește cadre în domeniul turismului, instituție cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural, în cazul în care vizează și obiective de patrimoniu;

7) declarație de asumare a răspunderii privind elaborarea anuală a unui raport privind monitorizarea rutei în anul precedent;

8) după caz, avizul administrațiilor gestionare a ariilor naturale protejate de stat și fondului forestier, conform cerințelor legislației de mediu și silvice.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu sunt aplicabile.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public nu a fost analizat, deoarece nu se referă la acțiunile de reformă structurală sau instituțională. Actul normativ propus nu produce efecte asupra funcționalității administrației publice în implementarea politicilor publice și a cadrului normativ.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Crearea rutelor turistice naționale vor impulsiona atragerea investițiilor pentru îmbunătățirea obiectivelor turistice, ceea ce la rândul său va conduce la dezvoltarea afacerilor mici și mijlocii și la o creștere a competitivității. Rutele turistice naționale bine definite și promovate, vor atrage mai mulți turiști, crescând astfel atractivitatea zonelor vizitate. Pentru a satisface cererea crescută, proprietarii de obiective turistice vor fi motivați să investească în modernizarea și extinderea infrastructurii, a serviciilor și a facilităților. Investițiile publice pot fi direcționate către îmbunătățirea accesului la obiective, crearea de noi atracții și promovarea durabilă a destinației. Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor va crește calitatea experienței turistice, ceea ce va atrage turiști cu un venit mai mare, iar competitivitatea va fi sporită prin dezvoltarea de produse turistice unice și autentice, care să reflecte identitatea culturală și naturală a țării. Totodată, agenții economici vor fi încurajați să dezvolte servicii conexe turismului, cum ar fi: cazare, alimentație, transport, ghidaj turistic, etc. De asemenea, crearea de rute turistice naționale va necesita îmbunătățirea accesului la obiective, ceea ce va implica investiții în drumuri, indicatoare, parcuri și alte facilități de bază. Afacerile mici și mijlocii vor beneficia de creșterea numărului de turiști, ceea ce va duce la o diversificare a economiei locale și la crearea de noi locuri de muncă. Turiștii vor achiziționa produse și servicii locale, stimulând astfel economia regiunii.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Aprobarea Normelor metodologice va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat. Activitatea de elaborare a rutelor turistice poartă caracter benevol. Impactul poate varia în funcție de o serie de factori, cum ar fi: tipul de rută, destinație și nivelul de dezvoltare economică a regiunii. De asemenea, vor fi create noi locuri de muncă și va fi diversificată activitatea economică a regiunii, zonele cu un singur motor economic pot iniția să dezvolte turismul ca o sursă suplimentară de venit. Promovarea unei regiuni prin intermediul rutelor turistice, poate atrage noi investitori și poate îmbunătăți percepția publică asupra acesteia.

4.4. Impactul social

Elaborarea Normelor metodologice privind elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale vor avea cel mai mare impact din punct de vedere social, deoarece crearea rutelor turistice naționale, va conduce iminent la valorificarea pe scară largă a obiectivelor turistice și a evenimentelor culturale, care, conform Legii nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, constituie baza ofertei turistice. În plus, Republica Moldova fiind un stat multicultural și polietnic, rutele turistice includ informația despre toate grupurile etnice din țară și culturile acestora, contribuind astfel la valorificarea acestora și diversificarea produselor turistice. Elaborarea Normelor metodologice reprezintă o strategie inovatoare și eficientă pentru a conserva și promova bogatul patrimoniu cultural al țării. Prin conectarea unor puncte de interes istoric, arhitectural, natural sau cultural într-un circuit coerent, vor fi generate venituri pentru comunitățile locale și, în același timp, va fi asigurată o mai bună protejare a monumentelor și a peisajelor. De asemenea, va avea un impact semnificativ asupra educației populației, la consolidarea identității naționale, la promovarea valorilor naționale, la dezvoltarea turismului durabil.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Impactul asupra datelor cu caracter personal nu a fost analizat, deoarece nu încalcă drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Impactul asupra echității și egalității de gen nu a fost analizat, deoarece nu are impact asupra discriminării de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Schimbările climatice reprezintă una dintre cele mai mari provocări ale secolului XXI, iar impactul lor se resimte în toate sectoarele, inclusiv în turism. Gazele cu efect de seră și substanțele care afectează stratul de ozon joacă un rol crucial în acest proces, iar modul în care sunt gestionate rutele turistice are implicații directe asupra mediului și asupra viabilității acestei industrii. Crearea de rute turistice, deși poate stimula economia locală și aduce beneficii sociale, are un impact semnificativ asupra resurselor de apă, atât în ceea ce privește cantitatea, cât și calitatea. Acest impact depinde în mare măsură de modul în care sunt planificate și gestionate aceste rute. De asemenea, influențează asupra biodiversității, contribuind la supraexploatarea resurselor naturale (colectarea de plante, vânatul și pescuitul excesiv epuizează resursele naturale și afectează echilibrul ecologic), totodată construcția noilor obiective turistice, poate duce la distrugerea habitatelor naturale, fragmentând peisajul și reducând suprafețele disponibile pentru plante și animale. Impactul asupra resurselor regenerabile și neregenerabile, defrișările pentru construcția de cabane, drumuri și alte infrastructuri turistice, duce la degradarea calității solului, la pierderea biodiversității și la creșterea riscului de incendii forestiere. Creșterea consumului de apă potabilă pentru turiști și activități turistice, poluează resursele de apă cu deșeuri menajere și chimice. De asemenea, activitatea turistică, duce la creșterea consumului de combustibili fosili pentru transportul turiștilor și pentru funcționarea facilităților turistice. Totodată, construcția de infrastructură turistică duce la exploatarea crescută a mineralelor și la degradarea peisajului și a habitatelor naturale.

Aceste efecte pot fi înlăturate prin planificare și gestionare durabilă, prin educarea turiștilor, construirea de infrastructură ecologică, promovarea activităților turistice care nu perturbă fauna și flora, dezvoltarea ecoturismului, implicarea comunităților locale în procesul de planificare și gestionare a turismului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezentul proiect nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13-11-2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de act normativ va fi plasat pe paginile <https://particip.gov.md/>, <https://mc.gov.md/>, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100 din 22-12-2017 cu privire la actele normative și Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610 din 03-07-2018.

Astfel, proiectul de act normativ va fi supus consultării publice prin:

- plasarea acestuia pe pagina www.particip.gov.md, precum și pagina oficială a Ministerului Culturii – www.mc.gov.md, la compartimentul “Transparență decizională”;
- transmiterea proiectului spre avizare și expertizare;

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus expertizei juridice și anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Implementarea proiectului de act normativ presupune modificarea Hotărârii Guvernului nr. 570 din 02-08-2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Instituției Publice Oficiul Național al Turismului, deoarece potrivit prezentului proiect, Oficiul Național al Turismului va aproba rutele turistice naționale.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Prezenta hotărâre intră în vigoare în termen de o lună de la data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 570/2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Instituției Publice Oficiul Național al Turismului. Oficiul Național al Turismului prin intermediul Secției dezvoltare produs și infrastructură turistică va asigura implementarea proiectului.

Secretar de stat

Andrei CHISTOL

Nr. 03/2 – 07/851 din 20.03.2025

Cancelaria de Stat

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectului de act al Guvernului

În conformitate cu prevederile pct. 197 al Regulamentului Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610 din 03-07-2018, expediem cererea privind înregistrarea în lista proiectelor, care urmează a fi examinate în cadrul ședinței secretarilor generali, a proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale.

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Culturii
3.	Justificarea depunerii cererii	În Republica Moldova există rute turistice care au fost create fără a se ralia la niște principii și criterii speciale pentru a corespunde normelor de calitate și a răspunde necesităților vizitatorilor. Potențialii vizitatori ai obiectivelor turistice, în lipsa informației despre rutele elaborate și despre obiectivele ce pot fi vizitate în cadrul acestor rute, întâmpină anumite dificultăți, fiind lipsiți de posibilitatea de a-și organiza în mod independent călătoriile către anumite destinații turistice. În prezent, nu există niște criterii stabilite în legislație care ar trebui să stea la baza elaborării rutele turistice naționale, vizitatorii nu au acces la informație despre rute și nici despre utilități. Din acest considerent, a fost necesară elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind elaborarea și aprobarea rutelor turistice naționale.

4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)	Proiectul a fost elaborat întru executarea acțiunii nr. 4 din Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2025.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	<u>Avizare</u> Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Mediului Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Maria Verejan, consultantă principală, Direcția turism tel . 022 823 809, e-mail: maria.verejan@mc.gov.md
8.	Anexe	1. Proiectul hotărârii de Guvern – 15 file; 2. Nota de fundamentare – 5 file;
9.	Data depunerii cererii	20.03.2025
10.	Semnătura	Semnătură electronică

Secretar de stat

Andrei CHISTOL